

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget

FER sak: 18/16K

Dato: 31.01.17

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK 18/16K

Fagetisk råd i Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 26.05.16 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 30.01.17

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer:

Svanhild Mellingen, Gry Lill Hamre, Roar Solholm, Rolf Eriksen og Lisa Stokkeland.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

26.05.16	FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem PP.
24.10.16	FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
18.11.16	FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
09.12.16	FER mottok kommentar fra klager.
19.12.17	FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.
30.01.17	FER sluttbehandlet saken.

BAKGRUNN FOR KLAGEN

Klagen gjelder en sakkyndig rapport for tingretten i en omsorgsovertakelsessak, der det i mandatet til psykologen bl.a. står at den sakkyndige skal utrede barnet sitt omsorgsbehov og vurdere omsorgsevnen til hennes mor, herunder om det foreligger alvorlige mangler ved hennes omsorgsevne, og i så tilfellet redegjøre nærmere for slike eventuelle mangler. I mandatet står det også at hjelpetiltak skal vurderes, også fars omsorgsevne.

Klager mener rapporten fremstår som tendensiøs med lite beviselige fakta som grunnlag. Det vises til at rapporten måtte rettes opp etter behandling i barnesakkyndig kommisjon, men ble deretter godkjent. Klager mener det er faktafeil, selvmotsigelser og feilsitater i rapporten.

FER har lest sakens dokumenter, og trekker ut følgende klagepunkt:

- 1) I den sakkyndige rapporten vises det til kontakt med mors fastlege. Fastlege har avvist å ha vært i kontakt med psykologen.
- 2) Psykologen avviser i rapporten at mors symptomer på noen måte kan ha sammenheng med somatiske problemer (s 47 i rapporten), dette uten å ha innhentet informasjon fra nåværende fastlege.
- 3) Psykologen mener mor har PTSD, dette basert på samtaler med behandler mor hadde for 6 år tilbake. Mor har i løpet av sin kontakt med psykisk helsevern aldri fått denne diagnosen. I tillegget til klage, mottatt 19.08.16, er det vedlagt en privat sakkyndig erklæring som avkrefter PTSD som diagnose, og som har annen diagnose og forklaringer til mors problemer. Det påpekes både i klagen og i den private sakkyndige utredning et mangelfullt grunnlag i innklagede psykolog sin konklusjon om at mor har en varig PTSD. Det vises også til at innklagede psykolog har brukt mors tendens til å «falle ut» som symptom på PTSD, uten å problematisere om dette kan ha andre årsaker.
- 4) Innklagede psykolog har gjennomført WAIS testing av både mor og far, og mener at resultatene av testingen er pålitelige. Klager stiller spørsmål ved denne konklusjonen, bl.a. da testen er gjennomført under stort press, og samtidig som innklagede psykolog mener mor har PTSD.
- 5) Klager mener at innklagede psykolog i sine vurderinger i stor grad er blitt påvirket av rapporter skrevet i forbindelse med barnevernets tiltak i saken. Klager viser her til endringer i den innklagedes vurderinger gjort i midlertidig rapport til tingretten sendt inn i desember 2015, og vurderinger av samme materiale i rapport av mars 2016.
- 6) Klager mener at innklagedes beskrivelse av far som bl.a. usikker, hjelpeløs og avhengig av hjelp, samt synsing om fars psykiske helse, har som formål å lage en negativ framstilling av hans person.
- 7) I tillegg til den sakkyndige rapporten, skrev innklagede psykolog en tilleggsrapport fra barnehagen basert på samtaler med personalet. Det framkommer i rapporten at barnet vurderes som normal med tanke på sosial-, kognitiv- og motorisk utvikling. Personalet vurderer at barnets klengete atferd er knyttet til endringer i gruppesammensetning, og at dette er forbigående. Innklaget psykolog er uenig i dette, og mener atferden er et uttrykk for manglende trygghet til sine primære omsorgspersoner. Slik FER forstår dette punktet, mener klager at alternative forklaringer på problematisk atferd hos barnet ikke er drøftet.

VURDERING

Det er viktig for FER å understreke i denne saken, at FER hverken skal eller kan gjennomgå utredninger med tanke på å vurdere faglig holdbarhet, eller beslutte hvorvidt en rapport skal kjennes ugyldig eller ikke. FER sitt mandat er å bidra til en vurdering av hvorvidt aktuell psykolog har gjennomført et arbeid som tilfredsstiller kravene i de etiske prinsipper for nordiske psykologer. FERs vedtak tar ikke stilling til riktigheten av rapportens konklusjoner, vurderinger eller rettens vedtak – kun de etiske sidene ved psykologens arbeide.

Ad punkt 1: I rapportens side 3 henvises det til innhentet informasjon knyttet til da saken var fremmet for Fylkesnemnda. Slik FER forstår dette klagepunktet, kan vi ikke se at psykologen viser til at han skulle hatt en direkte kontakt med fastlege. FER følger derfor ikke opp dette punktet.

Ad punkt 4 forutsetter FER at psykologen har denne nødvendig kunnskap til å gjøre en faglig vurdering basert på testen. FER har ikke anledning til å foreta en faglig overprøving, og vi ser derfor bort fra dette klagepunktet.

Ad punkt 5 vurderer FER det slik at psykologer kan på et tidlig tidspunkt i en utredning ha en mening i saken, som denne sett i lys av senere innhentet informasjon kan tolkes annerledes, og endre mening. Dette punktet vil det heller ikke åpnes for.

Ad punkt 6 framgår det av rapporten hva psykologen baserer seg på gjeldende vurdering av fars psykiske tilstand, og far får ingen «diagnose», men psykologen beskriver og vurderer.

Slik FER vurderer dette punktet, ligger det innenfor psykologens mandat å svare ut på dette.

Ad punkt 7 mener FER at psykologen på dette punktet anerkjenner barnehagens observasjoner og vurderinger, men ut fra en totalvurdering konkluderer annerledes. Dette er psykologens faglige vurdering som ikke kan overprøves av FER.

FER åpnet for kontradiksjon på punkt 2 og 3.

REDEGJØRELSE UNDER HENVISNING TIL FØLGENDE PRINSIPPER

Rådet ba om psykologen sin redegjørelse til klagen, som han har fått oversendt tidligere med spesiell henvisning til følgende punkt i ”Etsiske prinsipper for nordiske psykologer”:

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Kompetanse og kompetanseutvikling

Psykologen arbeider i overensstemmelse med vitenskapelige prinsipper og underbygget erfaring og ivaretar en kontinuerlig profesjonell utvikling. Psykologen

skaffer seg kunnskap om den vitenskapelige og yrkesmessige utviklingen innenfor sitt arbeidsområde.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Med henvisning til hovedpunkt Kompetanse, underpunktene etisk bevissthet, kompetanse og kompetanseutvikling, samt metodebegrensninger, ba FER med henvisning til klagepunkt 2, psykologen redegjøre for hvilke grunnlag han med stor grad av sikkerhet utelukker somatiske forklaringer på mors problemer. Videre ba FER, med henvisning til punkt 3, psykologen redegjøre for og reflektere rundt det metodiske grunnlaget han hadde for å forklare mors problemer som varig PTSD.

iii) Innklagedes redegjørelse.

Psykologen har skrevet en grundig redegjørelse. I denne går psykologen inn i alle klagepunktene, og argumenterer for sine vurderinger i sakkyndig utredning. FER går kun videre på de punkt FER ba psykologen redegjøre for. Psykologen gjør en grundig begrunnelse for sine vurderinger av at mor har kompleks PTSD. Han viser til omfattende samtale med mors behandler gjennom flere år, først som utreder i HABU, deretter som behandler i BUP. Kontakten varte fram til 2010. Innklagede psykolog hadde en lang samtale med behandler i januar 2016, og baserer sine konklusjoner om diagnose på denne samtalen, koplet opp mot observasjoner gjort selv og av andre. Psykologen viser også til utdrag fra mors tidligere fastlege, denne hadde sin siste kontakt med klager 18.09.13. Legens undersøkelse viser at mor kan ha lavt stoffskifte og lavt nivå på B-12 og vitamin D. Her mener psykologen at dette ikke forklarer klagers psykiske vansker slik han beskriver og drøfter de i rapporten. Psykologen kommenterer på utredning av mor av psykiater, gjort etter sakkyndig oppdrag. Denne utelukker PTSD, og kommer med en alternativ diagnose (bipolar lidelse).

iv) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

I sin grundige kommentar på redegjørelsen gjentar klager argumentasjonen mot psykologens vurderinger. Alle punktene i psykologens redegjørelse blir kommentert. FER gjengir noe av det som framkommer knyttet til punkt 2 og 3. Klager gjentar sin undring over at psykologen ikke tok kontakt med klagers nåværende fastlege, og mener dette kunne gitt psykologen svar på viktige spørsmål. Om diagnosespørsmålet mener klager at det har synes viktig for psykologen å vise at klager ikke har ADD, og stiller seg undrende til at psykologen kan se vekk fra dette, når dette er blitt observert av barne- og helsefaglige involverte før fylte 6 år, og lenge før klagers traumatiske opplevelser. Klager mener at om psykologen hadde satt seg grundigere inn i klagers historie kunne han fått et mer helhetlig forståelse, framfor om påstand om PTSD, som ikke er journalført noe sted som klager har vært i kontakt med.

v) Sluttkommentarer fra innklagede

Psykologen har ingenting å tilføye i sin sluttkommentar.

FERs vurdering og konklusjon

FER vil gjenta at de ikke går inn i utredninger med tanke på å vurdere faglig holdbarhet. FER vil derfor ikke gå inn på om diagnosen PTSD er riktig eller ikke. Det FER er opptatt av er om

psykologen i sine begrunnelser for diagnose i tilstrekkelig grad har forholdt seg til EPNP hovedpunkt kompetanse. Diagnostisering er en kompleks prosess, og svært ofte vil det være ulike meninger fra ulike fagfolk om diagnose. Ut fra psykologens argumentasjon kan det ikke utelukkes at diagnosen PTSD også er riktig. FER mener imidlertid at psykologen i liten grad drøfter og tar forbehold i sine konklusjoner, dette spesielt ut fra at konklusjonene i stor grad baserer seg på komperentopplysninger, og at disse i tillegg er komparenter som ikke har forholdt seg til klager på flere år. I sin redegjørelse gjør han seg ikke refleksjoner omkring de etiske sider dette reiser ved arbeidet han har gjort, men argumenterer videre for riktigheten av sine vurderinger.

FER mener det er uheldig at psykologen kategorisk utelukker somatiske forklaringer på klagers symptomer, uten å kontakte nåværende fastlege for dennes mening og for å oppdatere seg på den medisinske status til klager.

FER mener derfor at psykologen i måten han har kommet fram til konklusjoner omkring diagnose har brutt EPNP hovedpunkt II.2 Kompetanse, underpunkt etisk bevissthet og metodebegrensninger.

FER finner at det her er godtgjort brudd på følgende punkt i EPNP: **II.2 Kompetanse, Metodebegrensninger**

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard

